

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 50344/06

Aydemir GÜVENER / Türkiye

Başkan,

Egidijus Kūris,

Hâkimler,

Arnfinn Bårdsen,

Darian Pavli

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 12 Mayıs 2020 tarihinde Komite olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 12 Aralık 2006 tarihinde sunulan yukarıda belirtilen başvuruyu, davalı Hükümet tarafından sunulan görüşleri ve başvuran tarafından cevap olarak sunulan görüşleri dikkate alarak gerçekleştirdiği kapalı oturumdaki müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAY VE OLGULAR

1. Başvuran Aydemir Güvener, Türk vatandaşı olup, 1934 doğumludur ve İstanbul'da ikamet etmektedir. Başvuran, Avrupa İnsan Hakları

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Mahkemesi önünde, İstanbul'da ikamet eden Avukat G. Güvener tarafından temsil edilmiştir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet") kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

A. Davanın Koşulları

3. Davanın kendine özgü koşulları, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

1. Başvuranın Tapusunun İptali

4. Başvuran, 4 Mart 1976 tarihinde, kadastro referanslarında "9 pafta, 1341 parsel" no.lu olarak kaydedilen, İstanbul'un bir ilçesi olan Ümraniye'nin Cemil Meriç mahallesinde bulunan bir taşınmazı satın almıştır. İlgiliye verilen tapuda, 16.500 m²'lik bir yüzölçümü belirtilmiştir.

5. Kadastro çalışmalarının sonunda, 1982 yılında, yüzölçümü 16.368 m² olarak ifade edilmiştir. Söz konusu taşınmaza yeni kadastro referansları ("112 ada, 4 parsel") verilmiştir.

6. Hazinesinin talebi üzerine karar veren Üsküdar Asliye Hukuk Mahkemesi, 17 Haziran 1991 tarihinde, başvuranın tapusunu iptal etmiş ve taşınmazın kamuya açık orman alanı içinde yer aldığı ve özel mülkiyete konu edilemeyeceği gerekçesiyle, taşınmazı Devletin mülkü olarak tapuya tescil etmiştir.

2. İlgili Tarafından Yapılan Birinci Başvuru Dizisi

7. Başvuran, 1999 yılında, İdareden, bu taşınmazın Orman Kadastro Komisyonunun çalışmaları sırasında ve 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun'un ek 1. maddesi uyarınca tespit edilmesi halinde, taşınmazının kendisine iade edilmesini veya kendisine bu türden bir taşınmazın ücretsiz olarak verilmesini talep etmiştir.

8. Bu talep, ilgilinin taşınmazının “Orman Kanunu’nun 2B maddesi uyarınca Hazine lehine orman alanından çıkarıldığını” belirten ve bu taşınmaza ilişkin tapu sicilinde yer alan ifadelerin değiştirilemeyeceği gerekçesiyle, İdare tarafından reddedilmiştir.

9. Başvuran özellikle, ret gerekçesinin talebiyle ilgili olmaması hususuna dayanarak, iptal davası açmıştır. Başvuran ayrıca, şikâyeti konusunda İdarenin teknisyenleri tarafından düzenlenen raporda, ek 1. maddede belirtilen koşulların oluştuğunun belirtildiğini ileri sürmüştür.

10. İstanbul 3. İdare Mahkemesi, 30 Haziran 2003 tarihinde, İdarenin talebin nitelendirilmesinde bir hata yaptığını belirterek, talebi kabul etmiştir. Teknisyenlerin raporunun içeriği göz önünde bulundurulduğunda ve İdarenin başvurana bir taşınmazı ücretsiz olarak verdiğini kanıtlayamaması nedeniyle, itiraz edilen karar yasaya aykırıdır.

11. Bu karar, başvuruların Danıştay tarafından reddedilmesinin ardından, 18 Ekim 2005 tarihinde kesinleşmiştir.

12. Başvuran, 4 parsel, 112 ada sayılı eski mülkünün İdareye verilmesi yönünde yeni bir talepte bulunmuştur.

13. İdare, talebin dayandırıldığı 2924 sayılı Kanun metninin bir kısmının Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edildiği tarihten itibaren, bundan böyle söz konusu taşınmaz türünün mülkiyetini devretme imkânına sahip olmadığı gerekçesiyle, 27 Aralık 2005 tarihinde bu talebi reddetmiştir.

14. Başvuran, 30 Haziran 2003 tarihli kararın icra edilmemesinden şikâyet ederek, İstanbul İdare Mahkemesinde yeni bir dava açmıştır. Ayrıca başvuran, tazminat bağlamında, maddi tazminat olarak 350.000 Türk lirası (TRY) ve manevi tazminat olarak 200.000 TRY olmak üzere, söz konusu tarihte toplam yaklaşık 300.000 avro (EUR) talep etmiştir.

15. İstanbul 3. İdare Mahkemesi, 19 Kasım 2008 tarihinde davayı reddetmiştir. Söz konusu mahkeme, başvuran 1999 yılında talebini sunduğunda, 2924 sayılı Kanun’un ek 1. maddesinin uygulanmasına ilişkin gereken çalışmalara henüz başlanmadığını belirtmiştir. Başvuranın talebinin

incelenmesi gerekliliği nedeniyle teknisyenler tarafından bir rapor düzenlenmiş olsa bile, bu rapor, yukarıda belirtilen hüküm kapsamında Kanun tarafından öngörülen çalışmaların yerine geçememiş, ancak yalnızca hazırlık çalışması olarak yarar sağlayabilmiştir.

16. Söz konusu mahkeme, 2003 tarihli kararının İdare açısından, bir mülkün ücretsiz olarak verilmesi veya başvuranın eski mülkünün iade edilmesi yükümlülüğünü doğurmadığını, ancak İdarenin 27 Aralık 2005 tarihli kararıyla yapmış olduğu üzere, talebi yeniden inceleme yükümlülüğünü getirdiği kanısına varmıştır. İdarenin reddi, başvuran tarafından talep edilen mülkiyet devrine izin veren herhangi bir yasal hükmün bulunmamasına dayandırılmıştır. Anayasa Mahkemesinin 2924 sayılı Kanun'un bazı hükümlerini iptal etme kararı dikkate alındığında, itiraz edilen idari karar, yasaya aykırı değildir.

17. Söz konusu Kanun, 26 Nisan 2012 tarihinde, 6292 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

18. Danıştay, başvuranın temyiz başvurusunu 26 Haziran 2012 tarihinde, ardından karar düzeltme talebini 14 Mayıs 2014 tarihinde reddetmiştir.

19. Başvuran, 12 Eylül 2014 tarihinde, Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvuran, mülkünün herhangi bir tazminat ödenmeksizin, 1991 yılında Devletin mülkü haline geldiğini hatırlatarak, kesinleşmiş bir kararın icrasının reddedilmesi nedeniyle açtığı davanın reddedilmesinin, 2924 sayılı Kanun'un ek 1. maddesi uyarınca mülkünün iade edilmesini sağlama hakkına ihlal teşkil ettiğini ileri sürmüştür. Başvuran aynı zamanda, yargılamanın çok uzun sürmesinden şikâyet etmiştir.

20. Anayasa Mahkemesi, 5 Ekim 2017 tarihinde, makul bir süre içinde yargılanma hakkının ihlal edildiğini tespit etmiş ve başvurana tazminat olarak 8.400 TRY (söz konusu tarihte yaklaşık 1.950 avro (EUR)) ödenmesine karar vermiştir. Anayasa Mahkemesi bununla birlikte, başvuranın Devletin tapu sicilinin yanlış tutulmasından doğan bütün

zararlardan sorumlu olduğunu belirten, Türk Medeni Kanunu'nun 1007. maddesine dayanarak tazminat davası açmadığı gerekçesiyle, hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle ilgilinin mülkiyete saygı hakkı bağlamındaki şikâyetini reddetmiştir.

3. İkinci Başvuru Dizisi ve Mülkün İade Edilmesi

21. Başvuran, belirtilmeyen bir tarihte, yeniden mülkün iade edilmesi talebinde bulunmuştur.

22. Başvuran, İdare tarafından 22 Mayıs 2014 tarihinde talebinin reddedilmesi karşısında, İstanbul İdare Mahkemesinde iptal davası açmıştır.

23. İstanbul 8. İdare Mahkemesi, 24 Haziran 2015 tarihli kararla, 3. İdare Mahkemesinin kararının iade yükümlülüğüne yol açtığı kanısına vararak, talebi kabul etmiştir.

24. Bu karara karşı yapılan temyiz başvurusu Danıştay önünde derdest olduğu sırada, başvuran, yine kısa bir süre önce kabul edilen 6292 sayılı Kanun'a dayanarak yeniden iade talebinde bulunmuştur.

25. Başvuran, kendisi ile üçüncü bir kişi arasında imzalanan ihtilaf konusu taşınmazın satış vaadini bahane olarak kullanan İdarenin reddinin ardından, yeniden mahkemeye başvurmuştur.

26. İstanbul 13. İdare Mahkemesi, 27 Ekim 2017 tarihli kararla, bir yandan iade yükümlülüğünü doğuran 3 ve 8. İdare Mahkemelerinin kararlarına ve 6292 sayılı Kanun hükümlerine dayanarak, itiraz edilen işlemi iptal etmiştir. Bu ikinci hususta, söz konusu mahkeme, bu Kanun hükümleri uyarınca, taşınmazın son sahibine, bu durumda başvurana iade edilmesi gerektiği konusunda herhangi bir tartışmanın söz konusu olmadığı kanısına varmış ve satış vaadinin sonucunun bu konu üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığını belirtmiştir.

27. Tapu sicilinde, 3 Mayıs 2019 tarihinde değişiklik yapılmış ve 4 parsel, 112 ada sayılı mülk ücretsiz olarak başvurana verilmiştir. Sonuç

olarak verilen tapuda, 1982 tarihli kadastro çalışmasından itibaren 16.368 m²'lik bir yüzölçümü belirtilmektedir.

28. Ayrıca, dosyada yer alan belgelerden ve özellikle adli yargılama kapsamında ilgili tarafından verilen ifadelerden, başvuranın 1991 yılında tapusunun iptal edilmesine rağmen mülkten yararlanmaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

4. Davanın Bildirilmesinin Ardından Başvuran Tarafından Sunulan Diğer Olgusal Unsurlar

29. İmar planı üzerinde, söz konusu mülk, bir eğitim kurumunun, kamuya açık bir parkın ve bir yolun oluşturulması için ayrılmış bir yer olarak belirtilmiştir. Öte yandan, mülkün ulaşım yollarına ayrılmış olan kısmı makamlar tarafından bu amaçla kullanılacaktır. Söz konusu kısmın yüzölçümü, mülkün % 40'ından fazlasına karşılık gelmektedir.

30. Başvuranın tapusunun 1991 yılında iptal edilmesinin ardından, yasaya aykırı birçok bina, başvuranın ısrarı üzerine makamlar tarafından yıkılmadan önce, üçüncü kişiler tarafından mülkün üzerinde inşa edilmiştir. Hâlihazırda, bitişik zeminlerin üzerindeki birçok yapı, mülkün üzerine taşabilecektir. Başvuran tarafından sunulan şikâyetin ardından, Kaymakamlık, ilgiliye, nezaketsiz komşulara karşı adli bir davanın açılmasının uygun olduğunu belirtmiştir.

31. Vergi makamları, 28 Mayıs 2019 tarihinde, 2006 yılından itibaren hesaplanan arazi vergileri bağlamında başvurandan 904.855 TRY talep etmişlerdir. Bu meblağ, geç ödemeye ilişkin cezaları içermektedir.

32. S.K. isimli bir kişi, 2016 yılında, başvuranın mülkü de dâhil olmak üzere, kadastro planının eski 9. bölümünde bulunan parsellerin tamamının mülkiyetine sahip olduğunu iddia ederek, İstanbul Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açmıştır.

B. İlgili İç Hukuk Kuralları ve Uygulaması

33. 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun'un ek 1. maddesi, söz konusu taşınmazın Devletin orman alanı içinde yer aldığı gerekçesiyle tapuları iptal edilen ve buna karşılık bir başka taşınmazın (orman alanından çıkarılmış) devredildiği kişilerin satış bedelini ödemelerinin gerekmediğini öngörmekteydi.

34. Bu Kanun, 19 Nisan 2012 tarihli 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

35. 7-1 maddesinin (a) bendi, Devletin orman alanı dışına çıkarılan taşınmazların (2B denilen taşınmaz), Hazine lehine tapunun iptal edilmesinden önce tapu üzerinde mülk sahibi olarak belirtilen son kişiye iade edilmesini öngörmektedir.

36. Türk Medeni Kanunu'nun 1007. maddesinde, Devletin tapu sicilinin tutulmasından doğan bütün zararlardan sorumlu olduğu belirtilmektedir. Yargıtaya göre, bu hüküm kusursuz sorumluluk rejimini oluşturmaktadır (bk., *Ubay/Türkiye* (k.k.), No. 16252/04, 30 Eylül 2008).

37. Planlama masraflarına katılıma ilişkin iç hukuk unsurları, *Seyhan/Türkiye* ((k.k.), No. 45810/99, 20 Mayıs 2008) ve *Göksel Tütün Ticaret ve Sanayi A.Ş./Türkiye* (No. 32600/03, § 21, 22 Eylül 2009) davalarında belirtilmektedir.

38. *Hakan Arı/Türkiye* (No. 13331/07, 11 Ocak 2011) kararının ardından, mevzuatta değişiklik yapılmış ve vazgeçme hakkı, imar planında ayrılmış yer olarak gösterilen mülklerin sahiplerinin lehine tesis edilmiştir. Böylelikle, imar planı nedeniyle inşa edilemez hale gelen bu türden bir mülkün sahibi, beş yıllık bir sürenin geçmesinin ardından mülkün kamulaştırılmasını talep edebilmektedir.

ŞİKÂyetLER

39. Başvuran, Sözleşme'nin ve Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün çeşitli hükümlerini ileri sürerek, mülkiyetine saygı hakkının birçok defa ihlal edilmesinden ve adli kararın icra edilmemesinden şikâyetçi olmaktadır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Tarafların İddiaları

40. Başvuran başlangıçta, İstanbul İdare Mahkemesinin 30 Haziran 2003 tarihli kararına rağmen, tapusunun iptalinden ve makamların mülkün kendisine iade edilmesini reddetmelerinden şikâyetçi olmuştur.

41. Ardından başvuran, şikâyetini sürdürerek, mülkün sonunda kendisine iade edilmesi halinde, mülkün yüzölçümünün 1991 yılındaki yüzölçümüyle aynı olmayacağını, zira bu yüzölçümünün 132 m² azalacağını belirtmiştir.

42. Ayrıca başvuran, taşınmazın imar planında eğitim kurumunun ve kamuya açık bir parkın yapılması için ayrılmasının ve mülkün %40'tan fazla bir yüzölçümüne sahip olan kısmının hâlihazırda yol olarak kullanılmasının, planlama masraflarına katılım oranının yasal olarak % 40 ile sınırlı olmasına rağmen, mülkiyete saygı hakkına ihlal teşkil ettiğini ifade etmektedir.

43. Başvuran, makamları, mülkünün üçüncü kişilerce tekrarlanan bir şekilde işgal edilmesi karşısında pasif davranmakla suçlamaktadır.

44. Başvuran aynı zamanda, arazi vergileri bağlamında vergi idaresi tarafından dile getirilen taleplerden şikâyet etmektedir.

45. Hükümet, bu iddiaları kabul etmemekte ve birçok kabul edilemezlik itirazı ileri sürmektedir.

46. Her şeyden önce, Hükümet, başvuranın mülkün kendisine iade edilmesi nedeniyle mağdur olduğunu ileri süremeyeceğini iddia etmektedir.

Hükümet, yüzölçümünün gerçekte, tapuda başlangıçta belirtilen yüzölçümü kadar olmaması durumunda, farkın %1 civarında olduğunu, bu oranın göz ardı edilebilir olduğunu ve makamların yararlanabilecekleri hata payı dâhilinde olabileceğini vurgulamaktadır. Her halükârda, bu fark makamların hatasına atfedilebilir olmayacaktır.

47. Hükümet daha sonra, başvuranın, ne yüzölçümünün azaltılmasına ilişkin olarak ne de tapusunun iptali bakımından Türk Medeni Kanunu'nun 1007. maddesiyle sunulan hukuk yolunu kullanmadığını belirtmektedir. Bu ikinci yönle ilgili olarak, Hükümet, *Altunay/Türkiye* (k.k.), No. 42936/07, 14 Nisan 2012) davasını ileri sürmektedir. Hükümet ayrıca, başvurunu mülkün yüzölçümünün azaltılmasına ilişkin 1982 tarihli kadastro sonuçlarına itiraz etmemekle suçlamaktadır.

48. 30 Haziran 2003 tarihli kararın icra edilmediği iddiasına ilişkin olarak, Hükümet özellikle, Tazminat Komisyonu önündeki hukuk yolunun, başvurana tazminat elde etme imkânı verebileceğini ileri sürmekte ve bu bağlamda, *Demiroğlu ve diğerleri/Türkiye* ((k.k.), No. 56125/10, 4 Haziran 2013) ve *Eren ve diğerleri/Türkiye* ve diğer 645 başvuru ((k.k.), No. 3950/08, 13 Eylül 2013) davalarına atıfta bulunmaktadır.

B. Mahkemenin Değerlendirmesi

1. Başvuranın Tapusunun İptali Hakkında

49. Mülkün Devletin orman alanı içinde yer aldığı ve özel mülkiyete konu edilemeyeceği gerekçesiyle başvuranın tapusunun iptalinin teşkil ettiği, 1991 yılında başvuranın maruz kaldığı mülkiyetten yoksun bırakmaya ilişkin olarak, Mahkeme, olayların meydana geldiği dönemde, mülkiyete saygı hakkına yönelik bu türden bir ihlalin tespit edilmesine, ardından telafi edilmesine imkân veren herhangi bir hukuk yolunun bulunmadığını gözlemlemektedir. Türk Medeni Kanunu'nun 1007. maddesine dayanan tazminata ilişkin hukuk yolu yalnızca, 2009 yılının sonundan itibaren bu

türden tapu iptallerine çözüm getirmek için etkin hale gelmiştir (bk., yukarıda anılan *Altunay/Türkiye* kararı, §§ 26-27 ve 33-34). Bu hukuk yolunun etkin hale geldiği tarihte, on yıla kadar uzatılan dava açma süresi, daha önceden sona ermiştir.

50. Etkin bir hukuk yolunun bulunmaması dikkate alındığında, altı aylık süre, 17 Haziran 1991 tarihli karar kesinleştiğinde işlemeye başlamıştır. Oysa başvuran 2006 yılında, yani bu sürenin sona ermesinin ardından Mahkemeye başvurmuştur.

2. Mülkün İadesi Hakkı Hakkında

51. Mahkeme, başvuranın ulusal hukuk uyarınca mülkün iadesi hakkına sahip olduğunu ileri sürdüğünü ve bu hakkın ihlal edilmesinden şikâyet ettiğini gözlemlemektedir.

52. Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesinin yalnızca mevcut mülkler için geçerli olmasına ve bazı koşullarda, bu mülkleri edinme hakkını oluşturmamasına rağmen, malvarlığı değeri elde etmeye yönelik “meşru beklenti” aynı zamanda, bu hükmün korumasından yararlanabilmektedir (*Bélané Nagy/Macaristan* [BD], No. 53080/13, § 74, AİHM 2016).

53. Bir “mülkten” yararlanmaya yönelik “meşru beklenti”, basit bir beklentiden daha somut olmalıdır ve iç hukukta yeterli bir temele dayanmalıdır: Örnek olarak, bu beklentinin mahkemelerin yerleşik bir içtihadıyla doğrulanması veya yasal bir hükme ya da söz konusu malvarlığı menfaatine ilişkin yasal bir işleme dayanması halinde, aynı durum geçerli olmaktadır (*Kopecný/Slovakya* [BD], No. 44912/98, § 52, AİHM 2004-IX)

54. Somut olayda, Mahkeme, birçok defa kendilerine başvurulmasının ardından, idare mahkemelerinin sonunda, ulusal mevzuatın Ümraniye'de “4 parsel, 112 ada” referanslarıyla tescil edilen mülkün iade edilmesini sağlama hakkını başvurana verdiği kanısına vardıklarını gözlemlemektedir.

55. Mahkeme, mahkemeler tarafından tanınan bu hakkın, “mülk” kavramına girmek için yeterince önemli bir malvarlığı menfaati teşkil ettiği kanaatine varmaktadır.

56. Mahkeme bununla birlikte, söz konusu parselin mülkiyetinin ilgiliye iade edildiğini ve böylelikle, ilgilinin bir ihlalden dolayı mağdur olduğunu ileri süremeyeceğini belirtmektedir.

57. İadenin gecikmeli olarak yapıldığı doğru olsa da, bu hakkı başvurana tanıdığı anlaşılan birinci kararın 2005 yılında kesinleştiği hususu dikkate alındığında, mahkemelerin söz konusu kararın yorumlanma şekli hakkında farklı görüşlere sahip olduklarının anlaşıldığını kaydetmek gerekmektedir. Her halükârda, Mahkeme, davanın bu yönünün mahkeme kararlarının icrasına ilişkin bir sorunla ilgili olduğu kanısına varmaktadır.

3. Kararın İcrasındaki Gecikme Hakkında

58. Mahkeme, 30 Haziran 2003 tarihli İstanbul İdare Mahkemesinin kararının yorumlanmasıyla ilgili olarak, mahkemelerin farklı yorumlarına rağmen, bu kararın icra edilmediğini veya geç icra edildiğini iddia ettiği başvuranın, Tazminat Komisyonu önünde etkin bir başvuru yoluna sahip olduğunu gözlemlemektedir (yukarıda belirtilen *Demiroğlu ve diğerleri/Türkiye* ve ayrıca *Eren ve diğerleri/Türkiye*).

59. Bu şikâyet dolayısıyla, iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle, kabul edilemezdir.

4. Mülkün Yüzölçümündeki Azalma Hakkında

60. Mahkeme, kadastro çalışması sırasında, mülkün yüzölçümündeki azalmaya ilişkin şikâyetle ilgili olarak, bu durumun Türkiye tarafından bireysel başvuru hakkının tanındığı tarih olan 28 Ocak 1989 tarihinden önce meydana geldiğini gözlemlemektedir. Dolayısıyla, bu şikâyet *ratione temporis* (zaman bakımından) Sözleşme'nin hükümleriyle bağdaşmamaktadır.

61. Mahkeme bununla birlikte, başvuranın kadastroya ilişkin sonuçlara itiraz etmediğini ve kendisine sunulan tazminata ilişkin başvuru yolunu kullanmadığını tespit etmektedir (bk. yukarıda belirtilen *Ubay/Türkiye*).

62. Sonuç olarak, bu şikâyet Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle, reddedilmelidir.

5. Diğer Şikâyetler

63. Mahkeme, imar planında mülkün kamu tesislerine tahsis edilmesiyle ilgili olarak, başvuranın söz konusu planı iptal ettirmek istemiş gibi görünse de, *Hakan Arı* kararının ardından değiştirildiği şekliyle, iç hukukta kendisine bu imkân tanınmasına rağmen, mülkün kamulaştırılmasının sağlanması için hiçbir girişimde bulunmadığının anlaşıldığını kaydetmektedir (bk. yukarıda 38. paragraf).

64. Taşınmazın bir kısmının yol olarak kullanılmasına ilişkin şikâyet ile ilgili olarak, söz konusu şikâyetin, kabul edilebilirlik ve esasın değerlendirilmesine imkân veren tüm açıklamaları içermediği tespitinde bulunmak uygun olacaktır. Dosyadaki unsurlar, bahse konu kullanımın fiili bir durum olup olmadığını veya imar planının kabul edilmesi kapsamında gerekli olan planlama masraflarına katılımdan kaynaklanıp kaynaklanmadığını kesin olarak belirlemeye imkân vermemektedir. Her halükarda, başvuran bu şikâyeti ileri sürmek için herhangi bir başvuruda bulunmuş gibi görünmemekte ve bu bağlamda açıklama yapmamaktadır.

65. Vergi idaresi tarafından talep edilen vergiler ile ilgili olarak, başvuran bu konu hakkında bir mahkeme kararı elde etmiş ya da yetkili mahkemelere başvuruda bulunmuş gibi görünmemektedir.

66. Bu şikâyetler, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmemesi nedeniyle reddedilmelidir.

67. Mahkeme, yargılamanın aşırı uzun süresi bağlamındaki şikâyet ile ilgili olarak, Anayasa Mahkemesinin bu şikâyeti incelediğini ve açıkça adil

yargılanma hakkının ihlal edildiği tespitinde bulunduğunu gözlemlemektedir. Yüksek Mahkeme aynı zamanda, ilgiliye 8.400 Türk lirası tazminat ödenmesine karar vermiştir; bu da Mahkemenin nazarında uygun bir telafi teşkil etmektedir. Ödenmesine karar verilen meblağ, benzer durumlarda Mahkeme tarafından ödenmesine karar verilebilecek tutardan biraz düşük olsa bile, söz konusu meblağ yetersiz olarak değerlendirilemez (bk. gerekli değişiklikler yapılmak koşuluyla (*mutatis mutandis* (bu davaya uygulanabildiği ölçüde), *Hebat Aslan ve Firas Aslan/Türkiye*, No. 15048/09, §§ 46-50, 28 Ekim 2014).

68. İç hukukta sunulan telafinin uygun ve yeterli olduğunun anlaşılması sebebiyle başvuran, Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının ihlali nedeniyle artık "mağdur" olduğu iddiasında bulunamaz.

69. Söz konusu şikâyet, Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi anlamında Sözleşme hükümleriyle kişi yönünden *ratione personae* (kişi bakımından) bağdaşmaz olup, 35. maddenin 4. fıkrası uyarınca reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, 11 Haziran 2020 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Egidijus Kūris
Başkan